

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceațărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneaana, Zorile.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Adunarea generală a „Albinei“.

În legătură cu raportul din Nr. trecut al Revistei noastre, relativ la adunarea generală a „Albinei“, ținem să facem unele întregiri, cărora — fiind atunci foaia noastră tocmai sub presă — nu le-am putut da loc în întregime.

În primul loc ținem să amintim despre *declarațiunea* făcută în numele direcțiunii prin D-l Dr. Eus. R. Roșca, îndată după prezentarea și cetirea raportului către adunarea generală. În această declarațiune direcțiunea s'a îndatorat să discute și să stabilească proiectele relativ la modificarea statutelor și regulamentului pentru directorul institutului prin o anchetă specială, compusă din un număr egal de membri ai direcțiunii și acționari fruntași ai societății. Aceste proiecte se vor prezenta direct unei adunări generale extraordinare, care se va convoca cel mai târziu până la 1 Oct. a. e., adunare, în care — întru cât statutele modificate vor reclama — se va pune la ordinea zilei și eventuala constituire din nou a direcțiunii și a comitetului de revizuire.

Raportul direcțiunii și declarațiunea președintelui ei au fost luate cu aprobare și mulțumire la cunoștință, ceea ce e și natural, căci orice om nepreocupat s'a putut convinge, că direcțiunea în anul trecut a săvârșit lucrări importante în favorul institutului și că are în vedere — și pentru viitor — numai binele acestuia.

Bilanțul și proiectul pentru împărțirea profitului deasemenea au fost aprobate și primite cu unanimitate. Singur numai la împărțirea cvotei de binefacere s'au exprimat unele dorințe din partea a doi acționari. Anume D-l Arseniu Vlaicu a cerut, ca din cvota de binefacere să fie împărțită și Uniunea femeilor ro-

mâne, iar D-l prof. G. Precup a dat expresiune dorinței, ca să se pună o sumă oarecare și la dispoziția înființandului Orfelinat din Blaj, așa după cum s'a făcut aceasta pentru cel din Sibiu. Față cu aceste dorințe resp. cereri, președintele adunării D-l Dr. Eus. Roșca, a pus în vedere că se vor supune ambele spre apreciere direcțiunii, la care — suntem siguri — vor află o dreaptă rezolvire.

Iată în chipul acesta a decurs adunarea generală a „Albinei“, cu seriozitate și demnitate. Imediat după adunare direcțiunea s'a întrunit în ședință plenară și a ales ca prezident al ei, pe D-nul Dr. Ioan Mihu, iar ca vice-prezident pe D-nul Dr. Eusebiu R. Roșca. Totodată a numit pe membrii anchetei pentru stabilirea modificărilor în statute și regulamentul pentru directorul institutului. Ancheta s'a constituit sub prezidiul D-lui Dr. Ion Mihu, fiind numiți din partea direcțiunii ca membri ai ei D-nii Dr. Eus. R. Roșca, Dr. Ilie Beu, Dr. N. Cômșa, Dr. Vas. Bologa și Ion I. Lăpădatu. Acesta din urmă și ca raportor. Dintre acționari au fost invitați D-nii Ion A. de Preda, Dr. Oct. Russu, Dr. Gh. Dobrin, Dr. Aur. Vlad și Dr. Luc. Borcea. Ancheta și-a început deja lucrările.

*

Cu modul cum a decurs adunarea generală a „Albinei“, tot omul de bine a trebuit să fie deplin mulțumit. S'a dat dovadă și garanții, că înaintea ochilor tuturor este mai presus de toate interesul institutului, față de care orice alte interese vor fi delăturate. Tocmai de aceea ne miră foarte mult tonul violent și pătimaș în care se pronunță „Unirea“ din Blaș cu privire la adunarea „Albinei“.

Acestui ziar, se pare, că nu-i convine că în adunare nu s'a petrecut nimic deosebit, că n'a fost nici un glas discordant și nici un spirit nemulțumit și face

aspre imputări Blajului, de ce a tăcut, de ce nu și-a îndeplinit „misiunea istorică“. Acuză institutul de confesionalism și de toate păcatele altora. Iar ca svârcolirile pătimase să fie arătate în toată goliciunea lor, aruncă vorbe grele și nebazate și strigă că, în anul trecut, institutul s'a clătinat din temelii și s'a plecat în pulbere.

Față cu aceste ieșiri pline de ură și patimă nu zicem deastădată nimic. Le opunem rezultatele faptice dobândite de institut, însemnatele lui servicii financiare, făcute obștei și puterea formidabilă, la care se găsește.

Calomniile celor mici de suflet nu-i mai pot strică. Iar ceice găesc mulțumire în ele — fie sănătoși!!

Acțiuni comune la institutele noastre financiare.

II.

În numărul 19 al acestei reviste, ne-am luat voie a atrage atențiunea cercurilor noastre financiare asupra necesității operațiunilor comune executate solidar de totalitatea băncilor noastre, ca de un organism conștiu de forța sa financiară, pornind din faptul, că în 1914 rentabilitatea capitalurilor totalității a fost destul de modestă și se poate presupune, că în 1915 a mai și scăzut.

Importanța acestei chestiuni, credem, că rezultă prea evident din comparația cu rentabilitatea capitalurilor totalității băncilor românești în trecut, de ex. în 1904, când aceasta trecea peste 16%, deci eră mai mult ca dublul celei de azi.

După modesta noastră părere, faptul acesta merită atențiunea conducătorilor băncilor noastre în măsură mai mare decât așa numita abundență de numărar, despre care avem părerea, că se exagerează, calificându-se de „criză“. În privința abundenței de bani la totalitatea băncilor noastre, credem, că drept orientare poate servi în lipsa bilanțului general pro 1915, chiar și o simplă deducțiune din procentul de mișcare al capitalurilor la 15 din institutele noastre cele mai de seamă în 1915, față de 1914 și referind procentul de mișcare obținut, la totalitatea băncilor noastre. Astfel am află, că capitalurile disponibile momentan, ca: numărar în cassa și depuneri proprii, au crescut cu 166% deci cu cca 7 milioane Cor. și vor arăta probabil per 31 Decembrie 1915 starea de cca 10 milioane de Cor. La aprecierea acestei urcări s'ar putea lua însă în considerare, că depunerile (pasive) au crescut dela 111 milioane Cor. la 125 milioane Cor. (mișcare de 13%). Iar faptul, că în 1915 s'au replătit împrumuturi de cca 40 milioane la băncile noastre (mișcare de 20%), se poate aprecia mai bine din împrejurarea, că băncile române, mulțumită politicii solide de afaceri, s'au degajat aproape total de creditele de reescont, reducând reescontul cu peste 83%, deci tot cu cca 40 milioane Cor. Din toate acestea concluzia finală ar fi astfel: soliditatea situației și obținerea unui mare grad de independență financiară.

În fața acestei situații, organismul băncilor noastre, având și puterea și libertatea de acțiune, problema operațiunilor financiare comune, — care datează de altfel de peste 2 decenii, — ni se prezintă într'un stadiu nou. Se pare a fi mai aproape ca oricând de a se manifesta prin fapte corăspunsătoare.

Nu se pot ignora însă nici acțiunile comune de până acum, precum: *Inițierea «Solidarității» cu controlul extern obligator, inițierea «Băncii Generale de asigurare», la care s'au angajat să conlucre aproape toate băncile noastre, în fine finanțarea edificării Școlii Comerciale Române din Brașov.* Continuarea intensivă a acestora se impune.

Dar cu acestea nu s'a sfârșit seria operațiunilor comune, chestiunea fiind actuală în permanență, fie din cauza necesităților, fie din cauza situațiunilor schimbate de împrejurări. În general luat, o soluțiune bună la problema cooperăției băncilor noastre astăzi e de prisos să se mai caute, când avem una și mai bună. Este „Solidaritatea“.

Trebuie însă să constatăm cu regret, că la „Solidaritatea“ se observă într'o anumită privință regres.

Acțiunile comune la băncile noastre, înainte de inițierea „Solidarității“ își luau naștere în *conferențele directorilor de bancă* și aceste conferențe erau cercetate cu interes viu din partea directorilor. Se țineau de regulă din 3 în 3 ani, însă erau areopagul tuturor celor buni și tari. Astfel credem, că evoluția naturală ar fi fost, ca după inițierea „Solidarității“, conferențele directorilor de bancă să se perfecționeze în *adunările generale ale «Solidarității»*. De fapt însă ce privește participarea directorilor de bancă la adunările generale ordinare ale „Solidarității“, cooperarea impunătoare din conferențele directorilor, a regresat. Restabilirea importanței conferențelor din trecut în adunările generale ordinare ale „Solidarității“ credem, că ar fi singura cheazășie, că problemele de interes comun pentru totalitatea băncilor române se vor rezolva în mod corăspunsător, căci ar fi să avem pe lângă forța solidarizării și conștiința acestei forțe.

În special referitor la chestiunile, pe cari ne-am luat voie să le amintim în Nr. trecut, vom recunoaște cu modestie, că acestea nu mai au trebuință să se discute. Ar fi să repetăm tot ce s'a scris în coloanele acestei reviste de 10 ani încôace referitor la întrebarea creditelor și la angajarea capitalurilor noastre în comerț. Chestiunile acestea s'au tractat amănunțit în numerii 6, 7 și 40 din anul 1905, și de atunci încôace n'a trecut nici un an fără reîmprospătarea acestora. Astăzi trăim vremea faptelor, când asigurarea succesului ne poate interesa mai mult decât orice discuții și studii. Căci iată, ce este în stare să raporteze direcțiunea unei bănci din patrie, ale cărei capitaluri nu trec mult peste totalul capitalurilor dela băncile noastre, în raportul ei despre anul de gestiune 1915:

„Secțiua de cereale a băncii a participat în mod intensiv la administrarea și împărțirea recoltei anului 1915, în calitate de comisionară a «Societății pe acții

pentru produse de războiu». Ce privește activitatea în afacerile de mărfuri, banca folosindu-se de conjunctura de războiu a nuzit, ca ajutându-se de organizația sa, să realizeze astfel de scopuri, de afaceri, prin rezolvarea cărora să poată servi intereselor țării. Și-a considerat de problemă principală să realizeze importul mărfurilor prime necesare armatei, a adus din Turcia și Bulgaria cantități mari de lână, piei, materii de argăsit etc. Ce privește comerțul cu articoli destinați consumului public, ne-am mărginit la importul de lapte condensat, cafea și hemei*.

Ziua de azi cere, și credem, că conducătorii băncilor noastre întruniți în proxima adunare generală ordinară a „Solidarității” vor ști, să pornească acele acțiuni posibile și necesare în împrejurările date, fiind de părerea, că voința unui organism conștiu de sine este primul stadiu al faptelor. Iar în cadrele „Solidarității” s'ar putea lucra și mult, și bine.

Sibiu, la 14 Maiu 1916.

V. Vlaicu.

Ce ne trebuie?*

II.

În continuarea discuțiilor asupra situației economice a poporului sășesc se dă expresie faptului, că agricultura țărănească a acestui popor — fără a se atinge nici măcar cu un cuvânt proprietatea mare ardeleană — adevărat că întrece agricultura celorlalte două naționalități; cu toate acestea însă în marea ei majoritate este slabă și înapoiată. Stă în disproporție cu nivelul cultural actual al poporului sășesc. Cauzele acestuia provin totuși în parte — față de alte țări — din împrejurările agricole în multe privințe nefavorabile ale Transilvaniei, în locul prim însă din particularitatea țaranului sas și pentru aceea, în urma acestei particularități, și din activitatea prea puțin potrivită a factorilor agricoli, cărora le revine rolul conducător.

Se spune adesea «noi stăm mai bine decât vecinul și putem să ne fălim cu aceasta». Aceea cu ce se pot făli Sașii, se spune mai departe, nu este însă nici decum agricultura; ci situația etică și intelectuală a poporului, care este asigurată și pentru viitor, mulțumită bărbaților, cari păzesc și sporesc acest popor.

Agricultura, din contră, a rămas deapurarea copilul vitreg, cu toată ea tocmai ea formează partea cea mai importantă a vieții materiale a poporului.

Protectorii a avut acest popor destui întotdeauna, însă nu de aceia, cărora le-ar fi fost îngăduit să-l și ajute de fapt. Parte pentru că i-a stat la dispoziție mijloace neîndestulitoare, țaranul ține cu prea multă îndărătnicie la obiceiurile vechi și de aceea este inaccesibil pentru sfaturile ce i se dau verbal sau în scris.

O piedecă a fost de sigur și proprietatea de pământ sășească împresorată și îmbucătățită prea mult de o mare de naționalități.

Aceleași cauze au denegat în fine până acum și Reuniunii agricole așa de bogată în membri de a ajută în vr'un fel oarecare în mod satisfăcător.

Și această situație se va perpetua, în butul celor mai bune articole de ziare, în butul celor mai dextere prelegeri și lucrări de birou etc., dacă Reuniunea agricolă nepărăsind energic și conștient cadrele de până aci, nu va apuca calea exemplului practic și a activității creatoare. Căci cu acestea se încheie oarecum toate isvoarele de ajutor ce se pot afla cum și acelea, cari deja există.

Un astfel de exemplu al activității creatoare ar fi de datoriat statului și în cercurile sășești se nutrește convingerea că după războiu se va putea conta la un puternic sprijin din partea acestuia.

Prin întreagă lumea străbate acum un puternic impuls pentru o activitate agricolă. Mai întâiu pentru că războiul a pus însemnătatea agriculturii tocmai ca o asigurare a luptelor și de aceea pentru asigurarea statului absolut în o nouă lumină și al doilea pentru că nu mai este îndoială, că și agricultura țărănească (fără a prejudeca câștigurile ei materiale din războiul de față) în urma cultivei rapace, a lucrării nesatisfăcătoare a pământului, a vitelor decimate ș. a. a fost lovită, încât pentru viitor, de grele pagube prin războiul actual.

Faptele aici lămurite denotă așadar, că pretutindeni, unde semnele vremii sunt bine recunoscute, toți factorii cari trebuiesc luați în considerare indică la *nouă mijloace* pentru o dezvoltare a agriculturii în conformitate cu spiritul timpului.

Rămânând îndărăt poporul în această privință, el a neglijat definitiv cea mai importantă condiție de existență materială a sa.

Cel mai necesar mijloc rezidă acum în *întocmirea de așa numite economii de model*.

Aceste singure îi arată țaranului succesele economiei raționale în un mod așa de evident și palpabil, că îi dau ocazie ca el să le imiteze.

Ce e drept Reuniunea agricolă a făcut ceva, în această direcție cu privire la cultura legumelor, dar aceasta, față de ceea ce reclamă agricultura ca atare, este un lucru secundar și are numai însemnătate locală.

În toate țările, în cari agricultura țărănească a întrecut cu mult agricultura noastră, țaranul a fost convins mai întâiu prin puterea și farmecul exemplului. Adevărat, că aceste țări au fost mai norocoase în această privință decât frumoasa noastră Transilvanie.

Acolo au servit și servesc ca mostră număratoarele proprietăți mari și mijlocii.

Acolo influențează reuniunile agricole în mod covârșitor, ajutate de naționalitatea proprie, de stat și de număroșii promovători ce aparțin tuturor ramilor industriali și păturilor societății. Ceea ce lipsește aici, ar trebui creat.

* Vezi «Rev. Econ.» Nr. 19.

Prima economie de muștră ar trebui doară să fie creată în nemijlocita apropiere a Sibiului.

Orașul ar fi să dăruiască spre acest scop cel puțin un jugăr catastral, să mai cedeze, pe lângă o arândă moderată, circa 14 jug. cat. pământ bun de cultură, care ar trebui drenat.

Pentru fiecare economie de muștră sunt de ajuns circa 15 jug. cat. Din acestea 10 jug. agri, pentru bucate cari se cultivă prin săpat și pentru plante de nutreț, pe când restul moșiei ca pășune grasă pentru cultura vitelor de lapte și ca economie de pășunat intensivă.

Se va trata deci numai de acești doi rami principali economici ai agriculturii țărănești, cel puțin până ce succesul va îndreptăți o eventuală lărgire a economiei de model.

Întregă cultura trebuie să fie pe cât se poate numai de simplă și practică, acomodându-se absolut împrejurărilor țărănești, ceea ce trebuie să se observe și cu privire la clădirile economiei.

Numai cu privire la vitele economiei trebuie să se depășească aceste cadre.

De acestea s'ar putea avea în vedere până la vr'o 20 capete, dintre cari 3—4 tauri (împreunându-se această economie și cu o stațiune de gonit), cu cari s'ar putea doară îndeplini și lucrările ce le-ar reclama economia.

Laptele vacilor s'ar putea computa ca necesar pentru supt. Nutrețul și paieile ce ar mai lipsi vor fi cumpărate ș. a. m. d.

Cu acestea se schițează numai punctele de vedere principale, și astfel ici-coleă s'ar mai putea face unele schimbări sau întregiri.

Bărbatul de specialitate recunoaște dintr'o privire: ce câmp bogat de activitate creatoare practică înbie o astfel de economie de model. Pentru că este evident, s. e., că chestiunea așa de importantă a selecționării semințelor și îngrășării sistematice și raționale a pământului, atât de necesare pentru o agricultură proventuoasă numai prin economii de model se poate pune în lucrare și duce la bun sfârșit.

Fără îndoială, că cheltuielile unei astfel de economii de model nu sunt neînsemnate, pentru că, afară de clădiri și aranjament, se mai tratează și de acoperirea acelor sume, pentru cari regia anuală este mai ridicată decât venitele anuale.

O economie de model nu poate fi o economie pentru câștig.

Pentru că voind să se demonstreze prin o astfel de economie urmările lucrării raționale a pământului, ale gunoirii și economiei sistematice a vitelor, orice lucrare cum și supraveghierea și conducerea costau mult mai mulți bani decât agricultura țărănească sau altă economie făcută pentru câștig.

Doar partea cea mai importantă a activității economiei de model constă din experimentări și acestea, se știe, costă bani.

Fără experimentări însă nu merge, după ce agricultura este un organism, ale căruia mai bune condiții de viață se obțin numai prin multe greutăți, ca mijlocirea chimiei și tehnicii, cari trebuiesc să se adapteze mai întâiu împrejurărilor existente, iar țăranul să le observe la timp, să le examineze și pună în practică.

Și acum, se întreabă ceice poartă această discuție, cum sunt de a se procura banii necesari pentru înființarea acestor fel de economii de model?

Pentru aceasta e necesar mai întâiu să se recunoască necesitatea economiilor de model și o voință tare. Căile pentru procurarea banilor necesari se află de sine.

Vor concurge institutele de bani, reprezentanțele comunale, întreagă obștea sub titlul de contribuiri, legate etc. În fine statul, care, fără îndoială, are deosebit interes a întocmi economii de model.

Un moment de ajutor foarte vrednic de a fi luat în considerare ar fi, în fine, dacă *Reuniunea agricolă* s'ar schimbă într'o *Societate agricolă* și prin aceasta ar ieși din cadrele sale de până aci.

Reuniunea ca atare este prea strâmtă pentru probleme, cari se impun ca neapărat necesare în timpul de față.

Cvota de binefacere a „Albinei“.

Adunarea generală din 13 crt. a „Albinei“, precum se știe, a destinat din profitul net al anului 1915 suma de K 35,000 pentru *scopuri culturale și de binefacere*. Suma aceasta s'a distribuit cum urmează:

1. Contribuire la colecta pentru orfelinatul din Sibiiu, rata I din suma de K 50,000 împărțită pe 5 ani K 10,000—
2. Contribuire la colecta pentru zidirea seminarului arhidiecezan în strada Schewis, rata a patra din suma de K 50,000 împărțită pe 10 ani „ 5,000—
3. Contribuire la colecta pentru zidirea școalei comerciale din Brașov rata III din suma de K 20,000— împărțită pe 5 ani „ 4,000—
4. La fondul mesei studenților, întemeiată și susținută de institut „ 6,000—
5. Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român:
 - a) la fondul «Muzeului etnografic» „ 1,000—
 - b) la fondul «G. Barițiu» „ 1,000—
6. Reuniunii de muzică din Sibiiu „ 200—
7. Reuniunii române de agric. din Sibiiu „ 200—
8. Reuniunii pompierilor din Sibiiu „ 100—
9. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiiu „ 100—
10. Reuniunii igienice din Sibiiu „ 100—
11. Aceleiași reuniuni pe seama dispensarului pentru tuberculoși „ 100—

12. Gremiului comercial din Sibiu . . . K	100.—
13. Internatului Reuniunii femeilor rom. din Braşov „	400.—
14. Asociaţ. pentru sprijinirea învăţăcelor şi sodalilor români din Braşov . . . „	200.—
15. Reuniunii de muzică din Braşov . . . „	200.—
16. Reuniunii pentru înfrumuşetarea oraşului Braşov „	100.—
17. La fondul stud. morboşi din Braşov „	200.—
18. La fondul studenţilor morboşi din Blaj „	200.—
19. La fondul studenţilor morboşi din Brad „	200.—
20. Tinerimii universitare din Budapesta («Petru Maior») „	200.—
21. Tinerimii universitare din Cluj „	200.—
22. Internatului gr.-or. din Beiuş „	200.—
23. Reuniunii fem. rom. din comit. Hunedoarei pentru atelierul industr. de casă „	200.—
24. Reuniunii femeilor române din Lugoj, pentru cantina şcolară „	200.—
25. La dispoziţia direcţiunii „	4,600.—

CRONICĂ.

Recvirarea cerealelor. Se ştie, că pentru sprijinirea „Societăţii pe acţii pentru produse de războiu“ (Kriegsprodukten Aktiengesellschaft), care s'a întemeiat cu scopul de a administra recolta ţării pe timpul războiului, guvernul a lansat din Februarie a. c. o ordonanţă pentru recvirarea cerealelor tănuite. Referitor la rezultatele recvirării primim dela un colaborator al nostru, care a urmărit cu atenţiune rapoartele publicate regulat în „Pester Lloyd“ în chestia aceasta, avisul, că din aceste rapoarte rezultă în răstimpul dela 15 Februarie până în 30 Aprilie a. c. un total de 6.099 de vagoane de cereale recvirate. Recvirarea cerealelor tănuite durează însă şi acum, dar şi de altfel este prea probabil, că cantitatea totală recvirată este mai mare decât cea indicată. Din aceasta se poate vedeă, că consumul public se regulează în mod destul de strict. Speculanţii cu cereale, precum şi ecónomii cari nu şi-au anunţat încă cantităţile rezervate, vor face bine, dacă vor grăbi cu anunţarea de bună voie a cerealelor.

Imprumutul naţional al României. Subscripţiunea la noul împrumut intern de 5% al României s'a încheiat cu 6 zile înainte de termen — cu Lei 4 milioane, faţă de Lei 150 milioane cât a fost proiectat şi emis.

Statistica veniturilor de peste K 20,000. Ministerul de finanţe a publicat zilele trecute un raport amănunţit asupra veniturilor de peste K 20,000 impovărate, precum se ştie, cu o dare specială. Conform acestui raport s'au aflat în 1915 în Ungaria şi Croaţia-Slavonia 14,018 de contribuabili, cu venituri anuale de peste K 20,000 în sumă de K 827.716,443. La suma aceasta participă proprietarii de pământ cu K 246.329,114

(29.76%), proprietarii de casă cu K 141.496.539 (17.09%) marii comercianţi şi industriaşi cu K 240.137,130 (29.01%) şi capitalişti cu K 145.605,045 (17.59%).

Din darea impusă asupra veniturilor de peste K 20,000 a rezultat în total un venit de K 27.210,358.

„Banca Naţională a României“. Situaţiunea sumară la 25 Aprilie 1916 în comparaţie cu 22 Aprilie 1915 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 448.914,310, şi anume: aur (monete) L 262.348,853, aur depozitat L 105.271,050, aur (lingouri) L 314,247, disponibil şi trate considerate ca aur L 80.980,160, (în 1915 L 241.592,146 şi anume: aur (monete) L 157.697,155, aur depozitat 12.610,000, aur (lingouri) 140,000, dispõnibil şi trate cons. ca aur Lei 71.144,991). Argint şi diverse monete: Lei 264,285 (în 1915 Lei 718,832). Efecte scontate Lei 114.574,363 (în 1915 Lei 225.006,955). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 31.846,184 (în 1915 L 51.655,558). Imprumutul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): Lei 9.687,259 (în 1915 L 11.273,958). Imprum. în cont-curent pe bõnuri de tezaur 3% şi 2½% aur (1914 şi 1915): Lei 389.310,465 (în 1915 Lei 171.311,195). Efectele capitalului social: Lei 10.701,126 (în 1915 Lei 11.273,958). Efectele fondului de rezervă: Lei 16.207,577 (în 1915 Lei 16.476,677). Efectele fondului amortizărilor, imobililor, mobililor şi maşinilor Lei 3.855,681 (în 1915 Lei 3.965,281). Imobile Lei 6.751,513 (în 1915 Lei 6.733,709). Mobilier şi maşini de imprimerie: Lei 1.110,361 (în 1915 Lei 1.096,656). Cheltuieli de administraţiune: Lei 1.118,191 (în 1915 Lei 1.134,312). Efecte şi alte valori în păstrare: Lei 141.159,491 (în 1915 Lei 129,794,041). Bonuri de tezaur 3 şi 2½% aur în gaj p. Impr. Stat.: Lei 400.000,000 (în 1915 L 200.000,000). Efecte în gaj şi în păstrare provizorie: Lei 134.999,034 (în 1915 Lei 162.907,254). Conturi curente: Lei 229.628,074 (în 1915 Lei 21.599,336). Conturi de valori: Lei 45.786,473 (în 1915 Lei 22.429,388). Conturi diverse: L 22.232,159 (în 1915 Lei 29.296,336).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1915 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 42.233,621 (în 1915 L 39.714,199). Fondul amort. imobil., mobil. şi maşinilor: L 6.178,682 (în 1915 L 5.768,306). Bilete de bancă în circulaţiune: L 904.659,982 (în 1915 Lei 629.385,920). Dobânzi şi beneficii diverse: Lei 4.063,215 (în 1915 Lei 5.430,479). Conturi-curente şi recepise la vedere: Lei 318.692,207 (în 1915 Lei 56.120,223). Efecte şi alte valori de restituit: Lei 676.158,525 (în 1915 Lei 492.701,295). Conturi diverse: Lei 44.160,414 (în 1915 Lei 67.201,287).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

Sumarul:

Adunarea generală a „Albinei“. — Acţiuni comune la institutele noastre financiare. — Ce ne trebuie? — Cvota de binefacere a „Albinei“. — Cronică: Recvirarea cerealelor, Imprumutul naţional al României, Statistica veniturilor de peste 20.000 Cor., Banca Naţională a României.

„CRIȘANA“ institut de credit și economii în Brad.**Concurs.**

Pentru ocuparea unui post de **funcționar** și a unui post de **practicant** la centrala institutului „CRIȘANA“ din Brad, să publică concurs cu termin până la 31 Maiu st. n. 1916.

1. Funcționarul beneficiază de:

- a) salariu anual K 1,440.—
- b) bani de cvartir „ 300.—
- c) 15% adaus de scumpete după salariu.
- d) Tantiemă statutară.

2. Practicantul primește:

- a) salariu anual K 1,200.—
- b) 15% adaus de scumpete.
- c) Tantiemă statutară.

Dela reflectanți se recere ca să documenteze că au absolvat o școală comercială superioară cu examen de maturitate. Dela funcționar se mai recere să aibă praxă temeinică în afacerile de bancă.

Posturile sunt a se ocupa imediat după alegere sau cel mult până la 15 Iunie st. n. a. c.

1—2

Direcțiunea.**„CODREANA“****institut de credit și econ., soc. pe acții în Băsești.****Anunț.**

Se aduce la cunoștința On. clientelă interesată că după depunerile, cari sunt depuse la institutul nostru spre fructificare, cari până în 1 Iulie 1916 s'au fructificat peste 5% până la altă dispozițiune din 1 Iulie a. c. începând se va plăti:

Până la suma de . . . Cor. 5,000 4%
 Dela 5000 Cor până la . Cor. 10,000 4½%
 Iar sumele, cari vor trece peste 10,000 5%
 precum și darea după interese, cu excepțiunea fondurilor a căror interese rămân cele vechi.

Direcțiunea.**„GRĂNIȚERUL“ institut de credit și econ., ca societate pe acțiuni în Hunyaddobra.****Publicațiune.**

„Grănițerul“ institut de credit și economii ca societate pe acții în H.-Dobra aduce la cunoștința deponenților săi, că din 1 Iulie 1916 începând reduce etalonul de interese la depuneri cu un procent.

Direcțiunea.**„BIHOREANA“****institut de credit și econ., soc. pe acții în Oradea-mare.****Aviz.**

Institutul de credit și economii Bihoreana după depunerile spre fructificare plătește 4% interese și tot institutul plătește și darea după interesele de depuneri.

Fondurile culturale, bisericești și filantropice excepțional primesc după depunerile lor stabile interesele de 4½%.

Oradea-mare 1 Maiu 1916.

Direcțiunea.**„PORUMBĂCEANA“,****casă de econ. soc. pe acții în Porumbacul-inferior.****Aviz.**

Casa de economii «Porumbăceana» începând cu 1 Iulie st. n. va fructifica depunerile spre fructificare în modul următor:

până la Cor. 5,000 cu 4%
 până la „ 10,000 „ 4½%
 peste „ 10,000 „ 5%.

Darea o plătește și pe mai departe institutul.

Porumbacul-inferior 30 Aprilie 1916.

2—3

Direcțiunea.**„SENTINELA“****institut de credit și de econ., soc. pe acții în Satul-nou.****Publicațiune.**

«Sentinela» institut de economii și credit ca societate pe acții, cu începere dela 1 Iulie a. c. reduce etalonul de interese cu un procent după toate depunerile întrate înainte de 1 Aprilie 1916. După depuneri, a căror stare sumară nu trece peste 20 coroane nu se plătesc interese.

Darea după depuneri o plătește institutul.

2—3

Direcțiunea.

„Insoțirea de credit din Hurez“ — „Hurézi hitelszövetkezet“.

CONVOCARÉ.

Membrii „Insoțirii de credit din Hurez“, se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 21 Maiu a. c., la 2 ore p. m., în edificiul școlii din Hurez.

Program:

1. Deschiderea adunării și designarea unui notar și 2 verificători.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1915.
3. Alegerea alor 2 membri în direcțiune.
4. Alegerea alor 3 membri în comitetul de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Hurez, la 10 Maiu 1916.

Dumitru Purice m. p.,
cassar.

Dănilă Sasu m. p.,
președinte.

MEGHIVÓ.

A „Hurézi hitelszövetkezet“ tagjai meghivatnak

a V-ik rendes közgyűlésre,

mely Hurézon f. é. május 21-én d. u. 2 órakor az iskolai épületben fog megtartatni.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása és egy jegyző és 2 bizalmi jérfi megjelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1915. üzletévre.
3. Két igazgatósági tag választása.
4. Három felügyelő-bizottsági tag választása.
5. Esetleges indítványok.

Hurézon, 1916. év május hó 10-én.

Purice Demeter s. k.
pénztárnok.

Sasu Dániel s. k.,
elnök.

Activa — Vagyon Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérleghszámla 1915. dec. 31-én. Pasiva — Teher.

	K	f		K	f	
Cassa în număr — Pénztári készlet		826	83	Capital de cvote — Befolyt alaptőke	1,751	—
Cambii escontate — Leszámított váltók	50,516	70		Depuneri spre fructificare — Betétek	16,083	31
Mobiliar — Felszerelés	226	—		Fond de rezervă — Tartalék alap	3,464	86
după amortizare de 10% — 10%				Imprumut de Cont-curent — Folyószámla	28,623	—
törlesztés	22	60	203	Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok		869
			40	Profit curat — Tiszta nyereség		755
						18
			51,546			93
			93			

Debit — Tartozik. Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és veszteség-számla. Credit — Követel.

	K	f		K	f
Interese: — Kamatok:			Interise: — Kamatok:		
la dep. spre fructif. — Betéti kam.	661	99	de imprumuturi — Kamatok		5,211
la impr. de Cont-curent — Folyószámla kamatok	3,928	—	Proviziuni — Provizio		1,290
		4,589			95
Spese de birou — Irodai költségek	107	08			
Salarii — Fizetések	200	—			94
		307			
Dare: — Adó:					
directă — egyenes adó	694	54			
10% după interese la depuneri —					
10% betéti kamata adó	83	55			
		778			
Descrieri: — Leirás:					
10% din mobilier — 10% felszerelés	22	60			
spese de fondare — alapítási költs.	50	—			
		72			
Profit curat — Tiszta nyereség		755			
		18			
		6,502			
		94			

Hurez, la 31 Decembrie 1915.

Approbat în ședința direcțiunii din 6 Maiu 1916.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dănilă Sasu m. p.

Siofron Czeczu m. p.

George Sasu m. p.

Conturile curente le-am revidat și aflat în consonanță cu registrele însoțirii. — Jelen számlákat felülvizsgáltuk és a szövetkezet könyveivel összhangzásban találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Ioan Pop m. p.

Ioan Sam. Sasu m. p.

Niculae Brânzea m. p.

„SĂCANA“

institut de credit și econ., societate pe acții în Sacul. — Takarék- és hitelintézet részvénytársaság, Szákul.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, ca societate pe acții «SĂCANA» se convoacă la

a XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sacul, la 4 Iunie st. n. 1916, la 3 ore p. m., în localul școlii confesionale gr.-or. române din loc.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere în legătură cu prezentarea bilanțului pro 1915.
2. Decidere asupra bilanțului și darea absoluturului.
3. Propunerea direcțiunii și decizie asupra întrebuintării profitului curat.
4. Alegerea a 3 membri în comitetul de supraveghiere conform §-ului 25 din statute.
5. Eventuale propuneri.
6. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

P. T. Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați — conform §-ului 19 din statute — a-și depune acțiunile și eventual documentul de plenipotență cel mult până la 3 Iunie a. c. la 12 ore a. m. la cassa institutului. Acțiunile se pot depune și la institutul de credit și economii «Albina» filiala din Lugoș.

Sacul, la 14 Maiu 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A «SĂCANA» takarék- és hitelintézet r.-t. f. részvényesei ezenel meghívotnak a Szákulon a gör.-kel. román feliskolában folyó évi június 4-én délután 3 órakor, megtartandó

XI-ik rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1915. évi mérleg kapcsán.
2. Határozat hozatal a mérleg felett és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság javaslata és határozat hozatal a tiszta nyereség felosztása iránt.
4. Három felügyelő-bizottsági tag megválasztása az alapszabályok 25-ik §-a értelmében.
5. Esetleges indítványok.
6. Két részvényes kiküldése a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére.

Azon t. részvényesek, a kik a közgyűlésen személyesen vagy megbízott útján döntő szavazattal résztvenni óhajtanak felkéretnek — az alapszabályok 19-ik §-a értelmében — hogy részvényeiket és esetleg meghatalmazási okirataikat legkésőbbben 1916. június 31-ig déli 12 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezze. A részvények az «Albina» takarék- és hitelintézet lugosi fiókjánál is letétbe helyezhetők.

Szákul, 1916. május hó 14-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.

Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. december hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K f		K f
Cassa — Pénztár	5,840.20	Capital societar — Alaptőke	40,000.—
Cambii — Váltók	142,763.—	Fondul de rezervă — Tartalékalap	13,854.34
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	2,335.—	Fondul de rezervă special pentru dubioase — Külön tartalékalap	2,221.—
Efecte — Értékpapírok	11,310.—	Fond de binefaceri — Jótékonyalap	183.10
Realități — Ingatlanok	17,021.09	Depozit spre fructificare — Takarékbetétek	27,401.58
Mobiliar — Butorok	180.—	Reescompt — Visszleszámitolás	85,008.—
după descriere de 10% — 10% le-		Impr. hip. cedate — Engedm. jelzálog kölcsönök	2,335.—
irás után	20.—	Lombard propriu — Lombard	5,200.—
Diverse conturi debitoare — Különböző tartozó számlák	10,598.69	Depozite — Letét	8,569.22
		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	882.50
		Inter. transit. a escompt — Leszámit. atm. kam.	1,595.10
		10% dare după procentele capit. și rid. la dep. — 10% adó tőke és kif. kam. után	191.54
		Diverse conturi cred. — Különb. hitelező számlák	422.85
		Profit curat — Tiszta nyereség	2,033.75
	190,027.98		190,027.98

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és veszteség-számla.

Credit — Követel.

	K f		K f
Inter. capitalizate și ridicate la dep. — Tőkésített és kifizetett kamatok	1,915.40	Interese de escont — Leszámitolási kamatok	9,171.12
Inter. de reesc. — Visszleszám. kam.	6,395.59	Interese dela efecte — Értékpapir kamatok	440.—
Inter. de lombard propriu — Lombard utáni kamatok	326.56	Venit dela realități — Ingatlanok jövedelme	354.—
Spese: — <i>Költségek:</i>		Provizioni — Jutalék	4,176.02
recvizite de scris, încălzit, luminat, porto etc. — irószerek, fűtés, világítás, porto stb.	649.70		
Salare — Fizetések	1,300.—		
Dare: — <i>Adó:</i>			
10% după inter. la depuneri — 10% betéti kamatok után	191.54		
dir. și com. — egyenes és községi	1,295.42		
Compet. de timbre — Bélyegilleték	13.18		
10% amortizare din mobiliar — 10% leirás	20.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,033.75		
	14,141.14		14,141.14

Sacul, la 31 Decemvrie 1915. — Szákul, 1915. évi december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ion Ișfan m. p., cassar — pénztárnok. Aureliu Spătan m. p., dir.-exec. — vezérig. Vasile Tărian m. p., contabil — könyvelő. Vichentie Țăran m. p. Damaschin Dajcovicu m. p. Eftimie Lăpăduș m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine și corecte. — Alôlirt felügyelő-bizottság a jelen számlákat átvizsgálta s rendben levőknek és helyeseknek találta.

Sacul, la 14 Maiu 1916. — Szákul, 1916. évi május hó 14-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Mărian Groza m. p.

Arsenie Voșcinaru m. p.

Nicolae Țăran m. p.

Romulus Lața m. p.